

УДК 636.934.57.086.1 (477.46)

ПРОДУКТИВНІ ТА ЯКІСНІ ОЗНАКИ КОЛЬОРОВИХ ТИПІВ НОРОК ЧЕРКАСЬКОГО ЗВІРОГОСПОДАРСТВА

Є.Ю. Гурко, аспірантка

Одеський державний аграрний університет

Наведені результати оцінки якості хутра кольорових типів норок. За результатами бонітування звірі отримали I клас та еліта.

Ключові слова: норки, тип, стандартний темно-коричневий, сканблек, сканбраун.

Вступ. Основною продукцією звірівництва є шкурки, які отримують від молодняку або вибракованих звірів, яких забивають у листопаді, в період найкращого розвитку волосяного покриву.

Якість шкурки залежить від кольору та розвитку волосяного покриву. Стандартне забарвлення норки темно – коричневе або чорне, але палітра забарвлення хутра дуже різноманітна: від білого до темно – темно – коричневого, через усі відтінки сіро – блакитних та коричневих тонів. Крім того, шкурка норки дуже практична, за зносостійкістю норку прираховують до 70% еталонного хутра видри та соболя.

Матеріал і методи досліджень. Робота виконувалась в племрепродукторі Черкаського звірогосподарства, в період 2004 -2005 р.р.

Об'єктом досліджень були норки кліткового утримання 3 – х кольорових типів: темно – коричневий, пастель «дика», та сріблясто – блакитна.

Вивчали розмір та тіло будову, якість волосяного покриву його інтенсивність та додаткові ознаки.

Оцінку за розміром і тіло будовою проводили за показниками живої маси і довжини тіла.

Живу масу визначали шляхом індивідуального зважування звірів до годівлі. Довжину тіла – як відстань від кінчика носа до кореня хвоста, вздовж хребта і звинен тіло будові, стрічкою в сантиметрах.

Оцінку якості волосяного покриву проводили з урахуванням опушення та структури волосяного покриву. Якість опушення оцінювали за показниками густоти, шовковистості, пружності, довжини остового і пухового волосся, наявності дефектів волосяного покриву на різних ділянках тіла.

Структуру волосяного покриву характеризували за його висотою та вирівняністю за висотою.

Оцінку загального забарвлення волосяного покриву проводили за виразністю типового для даної групи кольору, чистоти забарвлення (за відсутністю небажаних відтінків).

В процесі роботи було проаналізовано структуру стада та вікову динаміку вивчаемого стада.

Цифровий матеріал оброблено методом варіаційної статистики.

Результати досліджень. Для селекційних і технологічних цілей велике значення має структура стада.

Всі кольорові типи представлені чистопородними популяціями, які належать до I та II класу за комплексною оцінкою при бонітуванні.

Питома вага самок в структурі стада в середньому складає 73%, в розмірі окремих кольорових типів 71, 8% (пастель»дика»), 74,4% (темно – коричневий тип).

Питома вага молодняка в розмірі окремих груп складає в середньому 12.3% та коливається в межах 10,5% - 13,8% відповідно.

Характеристика кольорових типів.

Тип темно – коричневих стандартних норок це внутривидовий тип стандартних норок, що затверджений у 1969 році. У норок цього типу більш виражена мінливість довжини остьового і спрямовуючого волосся. Ця особливість надає шкурки більш пішність.

Пастель«Дика», породна група, що обумовлена рецесивною мутацією гена **ВВ**. Забарвлення звірів коричневе, середнього тону, з шоколадним або димчастим відтінком. Відрізняються більшими розмірами та плодючістю.

Сріблясто – блакитних норок також відносять до породної групи, що обумовлена рецесивною мутацією гена **РР**. це сіре забарвлення з блакитним відтінком. Підпуш сіра за всією довжиною.

Оцінку розміру та тіло будови норок визначали окомірно за 10 – ти бальною шкалою. Результати бонітування звірів за довжиною представлені в табл.1.

З даних таблиці видно, що 492 голови(33,5%) самців – молодняка темно коричневого забарвлення за шкалою оцінки одержали 10 балів, а 378 гол(42,7%) – 9 балів; 16 голів(1,8%) – 9 балів.

772 голови(89,4%) пастель»Дика» за розмірами тіло будови оцінили на 10 балів; 92 голови(10,6%) одержали 9 балів.

230 голів(65,7%) сріблясто –блакитного забарвлення отримали 10 балів, а 120 голів(32,3%) – 9 балів. За даними таблиці також видно, що дорослих самочок серед темно – коричневого типу 0,4%, а сріблясто – блакитних -0,8%.

Самки темно –коричневого забарвлення з довжиною 41 -42 см., які мають оцінку 7 балів всього 487 голів(29,1%)

З довжиною 43 -47 см. -1081 голови(64,5%) мають 8 балів; 45 – 46 см – отримали 9 балів та налічується 89 голів(5,3%).

Питома вага молодняка з оцінкою 7 балів складає 6,9%; 8 балів-80,5%; 9 балів – 12,6%.

Популяція самиць типу пастель»Дика» за бальною оцінкою розміра тілобудови розподілилось таким чином: самки дорослі 42 см, що отримали 6 балів -12 голів(0,7%); 43 -44 з

оцінкою 7 балів – 76 гол.(4,5%); 45 -46 з оцінкою 9 балів – 1610 гол.(34,8%). Молодняк 44 см з 8 балами – 11 голів(0,4%); 45-46 – 9 балів – 2611 гол.(99,6%).

Дорослі самки сріблясто – блакитного типу, що мають розмір 40 см. отримали 6 балів – 6 голів(0,8%). 41 – 42, отримали 7 балів – 510 голів(66,6%); 43 -44см., отримали 8 балів – 250 голів(32,6%).

Таблиця 1

Розподіл норок за довжиною тіла

Розмір, см	Бал	Темно –коричневий тип						Пастель « Дика»						Сріблясто – блакитний тип					
		дорослі		молодняк		всього		дорослі		молодняк		всього		дорослі		молодняк		всього	
		гол	%	гол	%	гол	%	гол	%	гол	%	гол	%	гол	%	гол	%	гол	%
Самці																			
51	8	-	-	16	1,8	16	1,8	-	-	-	-	-	-	-	-	6	1,7	6	1,7
52	9	-	-	378	42,7	378	42,7	-	-	92	10,6	92	10,6	-	-	114	32,6	114	32,6
54	10	-	-	395	44,6	395	44,6	-	-	671	77,7	671	77,7	-	-	214	61,1	214	61,1
55	10	-	-	97	10,9	97	10,9	-	-	101	11,7	101	11,7	-	-	16	4,6	16	4,6
Разом	-	-	-	886	100	886	100	-	-	864	100	864	100	-	-	350	100	350	100
Самиці																			
40	6	19	1,1	-	-	19	0,4	-	-	-	-	-	-	6	0,8	-	-	6	0,8
41	7	58	3,5	26	0,9	84	1,9	-	-	-	-	-	-	84	11,0	8	0,8	92	5,3
42	7	429	25,6	165	6,0	594	13,4	12	0,7	-	-	12	0,3	426	55,6	300	30,5	726	41,5
43	8	789	47,1	519	18,8	1308	29,5	25	1,5	-	-	25	0,6	232	30,3	548	55,7	780	44,6
44	8	292	17,4	1699	61,7	1991	45,0	51	3,0	11	0,4	62	1,4	18	2,3	74	7,5	92	5,2
45	9	71	4,2	288	10,5	359	8,1	634	37,3	819	31,2	1453	33,6	-	-	39	4,0	39	2,2
46	9	18	1,1	57	2,1	75	1,7	976	57,5	1792	68,4	2768	64,1	-	-	15	1,5	15	0,9
Разом	-	1676	100	2754	100	4430	100	1698	100	2622	100	4320	100	766	100	984	100	1750	100

Молодняк сріблясто – блакитного забарвлення 984 голови, в тому числі 41 -42 см – 7 балів – 308 голів(31,3%); 43 -44 см – 9 балів – 622 голови(63,2%); 45 – 46 см – 9 балів -54 голови(1,5%).

Самки та молодняк темно – коричневого забарвлення, пастель»Дика» та сріблясто – блакитного типу за характеристикою мають особливо великий розмір і міцну тілобудову.

За результатами оцінки волосяного покриву встановлено, що у норок всіх кольорових типів волосяний покрив густий, шовковистий, достатньо пружній, ость повністю покриває пух на спині, боках та череві. Виявлено, що висота волосяного покриву характерна для всіх кольорових типів, які селекціонуються в господарстві.

Загальне забарвлення волосяного покриву всіх кольорових типів норки характеризується виразністю та чистотою забарвлення.

Висновки: в племрепродукторі Черкаського звірогосподарства розводять норок 3 –х кольорових типів, а саме темно – коричневий, пастель «Дика» та сріблясто – блакитний тип. Популяція кожного типу за розмірами тілобудови та характеристиками забарвлення при бонітуванні отримали I клас та еліта. За 2006 рік господарство реалізувало продукції 9837 шкурки високої якості в Україні та її межами.

Література

1. Берестов В. А. «Научные основы звероводства». Л.: Наука, 1985. – 473 с.
2. Ильина Е. Д., Кузнецов Г. А. «Основы генетики и селекции пушных зверей». М.: Колос, 1969 – 278 с.
3. Інструкції з бонітування норок, лисиць, песців, тхорів, енотовидних собак, нутрій кліткового розведення; Інструкція з бонітування кролів; Інструкція з ведення племінного обліку в звірівництві та кролівництві. – К.: П.П. «Бланк –Сервіс».

Гурко Е.Ю. Продуктивные и качественные признаки цветных типов норок Черкасского зверохозяйства.

Приведены результаты оценки качества шкурки цветных типов норок. По результатам бонитировки звери получили I класс и элита.

Ключевые слова: норки, тип, стандартный темно-коричневый, сканблэк, сканбраун.

Hurko J. Productive and quality signs of the coloured types of minks of Chercascogo zvirogozpodarstva.

Resulted results of estimation of quality of fur of the coloured types of minks. As a result of bonitouvannya beasts I class and elite.

Key words: minks, type, standard dark-Brown, Scanblack, Scanbrown.